

Litt om familien Mørch fra Melsomvik og Smålenene.

Ved S. H. Finne-Grønn.

Med denne titel utgav kommandørkaptein Gustav Mørch i 1923 en liten stamtavle og i 1926 finnes fra hans penn en lengere artikkel om slekten i d.-n. Personalhist. Tidsskrift 8. V s. 218 flg. Da begge publikasjoner i høi grad trenger til beriktigelse skal nedenfor meddeles noen bidrag hertil.

Peder Knutsen Ringkjøbing, en skreddersvend på Hovedtangen under Akershus, blev begr. 1. april 1720 ved Aker, 43 år gl., hvorefter skifte i hans bo blev holdt i 1721 i Christiania. Hans hustru, Maren Stephendsdr. døde 13. oktbr. 1755, 70 år gl., i Fjerdingen og skifte efter henne åpnedes den følgende dag i Christiania. Hun blev i 1722 gjengiftet med Mads Jensen Bloch på Hovedtangen, som blev begr. 29. juni 1740, 70 år gl., ved Aker, og sluttelig ektet hun skredder Jacob Pløen, som blev begr. 23. mai 1755 i Christiania. Hun hadde kun barn med Peder Ringkjøbing, nemlig 3 sønner og 1 datter:

Knut Ringkjøbing, var 18 år gl. i 1721 og drog s. å. til Moscovien, hvor han ifl. innberetning av 9. mai 1731 fra sadelmakerlauget i Mitau, da var død i den lille by Bauske i Kurland. Ved påfølgende skifte 1. mars 1732 i Christiania tilfalt hans efterlatenskaper søskenene. — *Christian Ringkjøbing*, 15 år gl. i 1721, blev skredder i Fjerdingen. — *Jens Ringkjøbing*, 3 år i 1721, blev bøsse-maker og gift 14. novbr. 1741 i Slottskirken med Sidsel Christine Pedersdr., og opholdt sig i Kjøbenhavn i 1755, — og datteren:

Inger Marie Ringkjøbing, 7 år gl. i 1721, blev begr. 24. septbr. 1757 på Vaterlands kirkegård, «40 år» gl. Skifte 19. septbr. 1757. Gift 3. decbr. 1734 i Slottskirken med *Lars Andersen Mørch*, som da bodde på Stubberudeie i Østre Aker. Lars Mørch gjorde militærtjeneste ved artilleriet, hvor han blev underkonstabel ved kaptein

Kiøbings kompani og tjenstgjorde på Fredrikshald, men lå fra 12. oktbr. 1737 til 18. juni 1739 under kommando på Akershus, mens hans familie dog fortsatt bodde på Fredrikshald. Sine senere leveår stod han i major Barths kompani og bodde da med familien i Aker. I 1740 anla han skilsmisssak for Konsistorialretten, men hustruen blev ved dom av 19. septbr. 1742 fullkommen frifunnet for mannens beskyldninger¹, og i 1755 døde han i Piperviken, begr. 25. febr. fra Slottsmenigheten, «41 år gl.» — Inger Marie blev 9. april 1756 gjengiftet i Slottskirken med feltskjær *Christopher Larsen Winor*, som døde 2. juni 1758 i Christiania, 50 år gl., efterlatende datteren Ingeborg Christine, døpt 21. juli 1756, samt 3 barn av et tidligere ekteskap med Ingeborg Hansdtr. Smith. Ved skiftet efter Inger Marie Ringkjøbing 19. sept. 1757 i Christiania levet 3 av hennes barn med Lars Mørch: *Karen Cathrine Mørch*, da 25 år gl., *Knut Larsen Mørch*, døpt 12. aug. 1736 i Aker, og *Maren Elisabeth Mørch*, født 2. jan. 1740 på Fredrikshald, mens en datter *Anne Christine Mørch*, døpt 29. septbr. 1748 i Aker, var død før skiftet.

Ovennevnte Lars Andersen Mørch har hittil med noen føie vært antatt som en sønn av skibsfører i Sandefjord *Anders Knutsen Mørch* (1672—1749) og hustru *Anne Christine Rosenvold*. Sistnevnte var en datter av infanterikaptein *Lauritz Lauritzen Rosenvold*, som døde 20. novbr. 1689 på Morstuen i Østre Aker, hvor skifte i hans bo blev foretatt 21. jan. 1690. Det var efter forholdene et velstandsbo. Plassen Morstuen under Stubberud forsåvidt angikk våning, stall og fjøs med besetning på 9 kjør på beneficert grunn blev verdsatt til 100 rd. og gården Lindeberg i Østre Aker til 200 rd. Der var sølvkanne, tre begere og en sølvskål, for til sammen 71 rd., et ekte perlehalsbånd, gullsignet, gullknapper og 86 sølvknapper i en brun kjole, sølvbeslag til et geheng, en innlagt ekeseng med 4 sorte ekestolper innlagt med tinn, etc. samt kapteinens og (siste) hustrus portretter. Den beholdne formue androg til 600 rd.

Med sin første, ukjendte hustru hadde kapteinen 3 barn: *Jonas Rosenvold*, som blev officer i 2. Vesterlenske regiment og efterlot tallrik slekt på Sørlandet, *Lars Rosenvold*, som var deser-

¹ Konsistorialrettens protokoll 1740 og stiftamtmannens arkiv 1740, pakke 369.

tert fra kongens tjeneste og hvis arvegods derfor blev sequestrert, og *Malene Rosenvold* som i 1690 var trolovet med løytnant Bertel Kistrup.

Med sin annen hustru *Anne Jørgensdtr. Melchior*, som overlevet ham, hadde kaptein Rosenvold to døtre: Anne Christine, født 1683 i Aker, blev gift med forannevnte skipsfører *Anders Knutsen Mørch*, og Sophie Magdalene, som blev gift med gårdbruker Nicolaj Rasmussen Thor eller Thoer. Anne Melchior blev efter bevilling gjengiftet i 1698 med Anders Pedersen Flor. Hennes bror var den Jørgen Jørgensen Melchior, som blev student, dimittert fra Christiania skole, 18. juli 1672 og i 1678 var i tjeneste på Norderhov prestegård. (Domkapitlet 1685. fol. 326.)

Spørsmålet er nu om Lars Andersen Mørch virkelig var en sønn av Anders Knutsen Mørch av den gamle slekt i Sandefjord, hvad kommandørkaptein Mørch antok.

Ved sin død i 1775 var Lars Mørch, som ovenfor meddelt, 41 år gl. og skulde således være født omkring 1714, men da aldersopgavene ved skifter ofte viser sig å være kun tilnærmelsesvis, vil det være forsiktigst å regne med en noe høiere alder og for å være på den sikre side sette den til henved 45 år, hvorefter hans fødsel vil falle mellem 1710 og 1714. Men i disse år har Anders Knutsen Mørch ingen sønn Lars født i Sandefjord, hvor han hadde barn til dåpen i 1709, 1713, 1714, 1716 og 1719. Yngre enn 40 år kan Lars ikke ha vært, såsom han blev gift i 1734. Han kan således ikke efter kirkeboken være sønn av Anders Knutsen Mørch og er heller ikke født i Sandefjord, såsom ingen Lars Andersen der finnes døpt, som på noen måte kan identificeres med Lars Mørch. Hermed skulde spørsmålet om filiasjonen være særdeles tvilsomt, så meget mere som navnet Mørch blev ført av mange hinannen ubeslektede familier i landet og navnet Lars langt fra er noe særkjenne i flere av disse.

Kommandørkaptein Mørch er imidlertid fullt fortrolig med disse forhold, men finner filiasjonen dog antagelig og anfører flere indicier som skulde bestyrke dens holdbarhet. Disse indicier står dog ikke for en nærmere prøve. Han anfører således at Lars Mørch i 1730-årene bodde på Morstuen under Stubberud (Stubberudeie), som dengang blev bebodd av ovennevnte Anders Pedersen Flor, men begge måtte vike sæte i 1737. Da nu kaptein Rosenvolds

datter Anne Christine var gift med Anders Knutsen Mørch i Sandefjord mener kommandørkapteinen at Lars Mørch er kommet til Morstuen fordi han var Anders' sønn. Det er jo et tilfelle som ser ut som en tanke, men heller ikke mere, for Flor og Lars Mørch satt på Stubberudeie kun som inderster på en Vår Frelses kirke beneficert plass. At Lars Mørch hentet en av sine barns faddere fra Rosenvolds på Morstuen er også et moment ganske uten betydning for sakens realitet; det kan ganske naturlig skyldes naboskapet, likesåvel som at Nicolaj Thor var hans forlover og siden fadder. Som siste indicium henviser kommandøren til Lars Mørchs eget og hans barns fornavner og til at «navnet Alexander i Sandefjordsfamilien innehas av flere av Lars' etterkommere». Hertil er å si at det er ganske ubekjent hvorfra Lars har fått sitt ganske almindelige fornavn, at hans sønn Knut uten ringeste tvil er opkalt efter sin morbror Knut Ringkjøbing, som døde i 1732, og at datteren med det særdeles almindelige navn Anne Christine, som blev båret av kaptein Rosenvolds 2. hustru, var hans yngste datter og hadde to eldre søstre, Karen Cathrine og Maren Elisabeth, hvilke navn forøvrig ikke forekommer i familien, hvorfor det er meget usannsynlig at Anne Christine skulde være opkalt efter Anders Knutsen Mørchs hustru. Hvad sluttelig navnet Alexander angår, da kommer dette først inn i familien i 1794, da Lars Mørchs sønnesønn, skipsreder i Tønsberg Lars Knutsen Mørch gir sitt femte barn dette navn og da hadde hatt rikelig anledning til å lære den gamle slekt Mørch av Sandefjord å kjenne, hvori dette fornavn var et særkjenne.

Det vil derfor være fremdeles ubekjent, hvorfra Lars Andersen Mørch skrev sig. Sannsynligvis stammer han fra en av de mange gårder Mørk eller Mork i Akershus amt, og det er også sannsynlig at han var en bror av den *Mads Andersen Mørch*, som i 1720-årene bodde i Aker, hvor han blev gift 17. septbr. 1723 med Maren Nicolajdr. Mork. (Kfr. N. Slegtshist. Tidsskrift I s. 130.)